

Klasa: 034-08/2015-01/014
Urbroj: 580-07/26-2015-002
Zagreb, 5. veljače 2015.

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
dr.sc. Dražen Lučić, predsjednik Vijeća

Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
10110 Zagreb

Predmet: Analiza tržišta započinjanja (originacije) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji
- zahtjev HAKOM-a
- stručno mišljenje; dostavlja se

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 30. siječnja 2015. zahtjev Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) kojim traži mišljenje Agencije o zaključcima iz prijedloga odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta započinjanja (originacije) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji podložnog prethodnoj regulaciji, određivanju operatora sa značajnom tržišnom snagom i određivanju regulatornih obveza operatoru sa značajnom tržišnom snagom, čiji je sastavni dio pripadajući dokument analize tržišta (klasa: UP/I-344-01/14-03/13, urbroj: 376-11-15-1 od 28. siječnja 2015.; dalje: Prijedlog Odluke). Pri tome, HAKOM traži mišljenje u svezi određivanja mjerodavnog tržišta na temelju članka 54. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, broj: 73/08, 90/11, 133/12, 80/13 i 71/14; dalje: ZEK) i procjene postojanja značajne tržišne snage operatora na temelju članka 55. ZEK-a.

Agencija je izvršila uvid u dostavljeni Prijedlog Odluke te je na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag.iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl.iur., zamjenica predsjednika Vijeća, Denis Matić, dipl.iur., mr.sc. Ljiljana Pavlic i mr.sc. Tatjana Peroković, članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u smislu članka 25. stavka 1., članka 30. točke 10. i članka 31. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj: 79/09, 80/13; dalje: ZZTN), sa 6/2015. sjednice, održane 5. veljače 2015. donijela sljedeće

M I Š L J E N J E

Zaključci iz Prijedloga Odluke, a u odnosu na utvrđeno mjerodavno tržište na temelju članka 54. ZEK-a te procjenu postojanja značajne tržišne snage operatora na temelju članka 55. ZEK-a, nisu u suprotnosti s odredbama ZZTN-a.

Obrazloženje

HAKOM je, sukladno članku 52. ZEK-a, a nastavno na članak 16. stavak 6. točku c). Direktive 2009/140/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. te članak 118. Prijelaznih i završnih odredaba Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, broj: 90/11), proveo postupak analize tržišta.

Rezultat provedene analize je Prijedlog Odluke. U postupku javne rasprave, HAKOM je Agenciji dostavio Prijedlog Odluke sa zamolbom za davanjem mišljenja o zaključcima HAKOM-a u rečenom Prijedlogu Odluke, a u odnosu na određivanje mjerodavnog tržišta na temelju članka 54. ZEK-a i procjenu postojanja značajne tržišne snage operatora na temelju članka 55. ZEK-a.

Uvidom u Prijedlog Odluke, Agencija je utvrdila kako je HAKOM u provedbi postupka analize tržišta vodio računa o primjeni europskih direktiva na području elektroničkih komunikacija, a koje su implementirane u hrvatsko zakonodavstvo kroz ZEK. Riječ je o Preporuci Europske komisije o mjerodavnim tržištima podložnima prethodnoj regulaciji (Commission Recommendation of 9 October 2014 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, Službeni list, 11.10.2014., L 295/79; dalje: Preporuka) i Smjernicama Europske komisije o analizi tržišta i utvrđivanju značajne tržišne snage sukladno zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Commission guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications networks and services, Službeni list, 11.7.2002., C 165/6; dalje: Smjernice).

Navedena Preporuka i Smjernice određuju da se mjerodavno tržište i ocjena značajne tržišne snage operatora na mjerodavnom tržištu utvrđuju u skladu s načelima prava tržišnog natjecanja.

U tom smislu, mjerodavno tržište u dimenziji roba ili usluga obuhvaća sve one proizvode i usluge koji su međusobno zamjenjivi, ne samo u smislu njihovih objektivnih značajki na temelju kojih zadovoljavaju potrebe potrošača, njihove cijene ili njihove namjene, već i u smislu konkurentnosti i/ili strukture ponude i potražnje na promatranom tržištu. Prilikom utvrđivanja mjerodavnog tržišta, potrebno je obuhvatiti one proizvode ili usluge koje krajnji potrošači smatraju međusobno zamjenjivima. U postupku određivanja mjerodavnog tržišta, pored analize značajki samog proizvoda ili usluge, njihove cijene i namjene, potrebno je analizirati zamjenjivost proizvoda ili usluge na strani potražnje i zamjenjivost proizvoda ili usluge na strani ponude.

Uvidom u Prijedlog Odluke, Agencija je utvrdila kako je HAKOM pri određivanju granica mjerodavnog tržišta u dimenziji usluga, polazio od utvrđivanja zamjenjivosti usluga na strani potražnje na maloprodajnoj razini te zamjenjivosti na strani ponude i potražnje na veleprodajnoj razini.

U odnosu na analize zamjenjivosti pojedinačnih usluga koje je HAKOM obuhvatio u toj analizi, Agencija navodi kako je riječ o analizi pretežito tehničkog i funkcionalnog karaktera usluga. Zaključke o istima HAKOM je donio temeljem specifičnih stručnih znanja koje ima kao sektorski regulator te na temelju prakse i iskustva u provedbi ZEK-a u odnosu na predmetno mjerodavno tržište.

U odnosu na mjerodavno tržište u zemljopisnoj dimenziji, HAKOM je zaključio kako je zemljopisna dimenzija nacionalni teritorij Republike Hrvatske. Takav zaključak HAKOM u bitnome temelji na činjenici kako su svi operatori nepokretnih mreža podnijeli HAKOM-u prethodnu obavijest za obavljanje javno dostupne telefonske usluge u nepokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži bez uporabe radiofrekvencijskog spektra na području Republike Hrvatske te kako operatori u bitnome pružaju usluge međupovezivanja na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Također, HAKOM zaključuje kako je pravni i regulatorni okvir vezan uz područje elektroničkih komunikacija isti na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Tako utvrđeno mjerodavno tržište sukladno je mjerodavnoj Preporuci i Smjernicama.

Nadalje, u postupku utvrđivanja značajne tržišne snage poduzetnika na mjerodavnom tržištu, HAKOM je pored pokazatelja tržišnog udjela operatora na mjerodavnom tržištu uzeo u obzir te analizirao određena mjerila poput nadzora infrastrukture kod koje postoje velike zapreke infrastrukturne konkurencije, nedostatku protutežne kupovne moći, jednostavnog ili povlaštenog pristupa tržištima kapitala ili novčanim izvorima, ekonomije razmjera, ekonomije opsega, visoko razvijene distribucijske i prodajne mreže te stupnja vertikalne integracije. Pored navedenih kriterija, HAKOM je analizirao i prepreke razvoju djelotvornog tržišnog natjecanja na predmetnom mjerodavnom tržištu. Navedeni kriteriji u skladu su s odredbama točke 78. Smjernica.

Slijedom navedenoga, zaključci iz Prijedloga Odluke u svezi određivanja mjerodavnog tržišta na temelju članka 54. ZEK-a i procjene postojanja značajne tržišne snage operatora na temelju članka 55. ZEK-a, nisu u suprotnosti s odredbama ZZTN-a.

Zaključno, HAKOM je postupak analize predmetnog tržišta proveo sukladno ZEK-u. Agencija pak u konkretnim postupcima vezanim uz poduzetnike koji djeluju na tržištu elektroničkih komunikacija, u svakom pojedinom slučaju individualno utvrđuje mjerodavno tržište u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja čija primjena je u nadležnosti ove Agencije, koje se ne mora nužno poklapati s mjerodavnim tržištima koja je HAKOM utvrdio *ex ante*.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag.iur.